

Cercis: een lust voor het oog

Het is een breed vertakte struik of een kleine boom, die rijk bloeit en typisch blad heeft. Een nadere kennismaking met de bijzondere *Cercis*.

Foto: Marco Hoffman

De bekendste soort van het kleine geslacht *Cercis* is *Cercis siliquastrum*, de judasboom. Deze soort valt vooral op vanwege de rijke bloei in het late voorjaar en de typische bladvorm. *Cercis* houdt het midden tussen een boom en een struik. In het Middellandse Zeegebied en het Midden-Oosten, waar de soort van nature voorkomt, is het een kleine boom van 6 tot 10 m hoog. In Nederland is het meestal een breed vertakte struik of kleine boom.

Het blad van *Cercis* is bepaald niet alledaags. Het is rond tot nierachtig van vorm met een hartvormige basis, en het verschijnt relatief laat in het seizoen, half mei ongeveer. De paarsroze tot roze vlinderbloemen verschijnen ongeveer tegelijkertijd met het blad of net daarna. Ze hangen in kleine bundeltjes van drie tot acht bij elkaar langs de meerjarige takken, en soms zelfs aan de stam. Een rijkbloeiende *Cercis* is dan ook een lust voor het oog. Hoe warmer de zomer in het voorgaande jaar is geweest, hoe rijker de plant in het volgende voorjaar bloeit.

Na de bloei komen er vrij opvallende peulen aan de takken, die tot ver in de winter blijven hangen. Vooral deze peulen verraden de familierelatie met andere tuinplanten, zoals *Gleditsia* en – iets verder verwant – vlinderbloemigen, zoals bonen, gouden regen (*Laburnum*), valse acacia (*Robinia*) en blauwe regen (*Wisteria*). Van al deze vlinderbloemigen heeft *Cercis* als enige enkelvoudig blad in plaats van samengesteld blad (waarbij één blad bestaat uit vele deelblaadjes).

Gebruiksmogelijkheden

Een *Cercis* is niet erg veeleisend. Hij is behoorlijk droogteresistent, wat niet verwonderlijk is, gezien de mediterrane herkomst, en hij geeft de voorkeur aan een warme,

Soorten en cultivars

Het geslacht *Cercis* telt zes soorten. Naast *C. siliquastrum* is als tuinplant

C. canadensis (Amerikaanse judasboom) de bekendste. Deze judasboom groeit van nature in Noord-Amerika en heeft onder andere iets groter en relatief minder breed blad. De bladeren zijn daarnaast puntig. Verder zijn de peulen en de bloemen iets kleiner. Van *C. canadensis* is een aantal cultivars in omloop, waaronder enkele roodbladige cultivars, zoals de bekende *C. canadensis* 'Forest Pansy', en enkele witbloemige cultivars, zoals 'Texas White'.

In Nederland worden verder de soorten *C. chinensis* (Centraal-China), *C. griffithii* (Afghanistan) en *C. yunnanensis* (China, provincie Yunnan) door enkele gespecialiseerde kwekers aangeboden.

Van *C. siliquastrum* zijn drie cultivars bekend, die geen van allen erg veel gekweekt worden. 'Alba' bloeit wit en groeit wat trager dan de soort, 'Bodnant' heeft dieppurperen bloemen en 'Variegata' heeft witbont blad.

Verklaring van de naam

De naam *Cercis* is afkomstig van het Griekse woord *kerkis*, wat schietspoel betekent, een verwijzing naar de lange afgeplatte peulen.

Mogelijke verklaringen voor de Nederlandse naam judasboom zijn dat de soort ooit massaal groeide op de Judese heuvels in Israël, dat de soort op de plaats groeide waar Judas zich heeft opgehangen, of dat het zelfs de boomsoort was waaraan Judas zich heeft opgehangen. Het meest voor de hand liggend is echter dat de naam plastisch aangeeft hoe de bloemen, en later ook de peulen, met slanke gebogen steeltjes (net als Judas) direct aan de oude, dikke takken hangen.

zonnige standplaats. Kalkhoudende zand- of leemgrond is het best, maar ook op zure veen- en zandgronden houdt *Cercis* over het algemeen goed stand. Natte kleigrond is niet geschikt. Jonge planten zijn wat vorstgevoelig, maar oudere planten niet of nauwelijks meer.

In Nederland wordt *Cercis* het meest geplant als solitaire struik in parken en grote tuinen. Minder vaak, maar zeker niet onverdienstelijk, wordt hij als kleine boom voor parkeerplaatsen, bedrijfsterreinen

***Cercis siliquastrum* valt op door de rijke bloei en de karakteristieke bladvorm.**

of parken gebruikt. Als leiplant tegen een zuidmuur kan hij ook goed worden toegepast. *Cercis* is niet geschikt voor aanplant vlak langs de kust of op andere winderige plaatsen: de takken waaien vrij snel uit.

Een judasboom is lastig te verplanten vanwege de lange penwortel. Snoeien is eigenlijk nauwelijks nodig.

Het hout van *C. siliquastrum* is prachtig gekleurd en generfd en wordt onder andere gebruikt voor hoogwaardig fineer. De bloemen worden soms gebruikt in salades, ze hebben een zoetzure smaak. ■

Marco Hoffman Hoffman is onderzoeker bij PPO Bomen in Lisse, (0252) 46 21 66/marco.hoffman@wur.nl.

Dit artikel is geschreven met financiering van het Productschap Tuinbouw.